

60 הגמרא שבה לדון בדין ריאה הסמוכה לדופן. שואלת הגמרא: ומי
61 [והאם] אָמַר רב נְחֻמָּן הֲכִי, שריאה הסמוכה לדופן והעלתה
62 צמחים טריפה, והיינו משום שנטרפת בנקב הנמצא במקום בו היא
63 דבוקה לדופן, וְהָאָמַר [והלא אמר] רב יוסף בר מניומי אָמַר רב
64 נְחֻמָּן, רִיאה שֶׁנִּקְבָּה וְדוֹפֵן הבהמה כותמתה במקום הנקב, בְּשָׂרָה,
65 ושאינן נקב במקום זה מטריף מפני סתימת הדופן, ונמצאו דברי רב
66 נחמן סותרים אלו את אלו.
67 מתרצת הגמרא: לֹא קָשְׁיָא, הֲתָם [שם], באופן בו הכשיר רב נחמן
68 נקב בריאה במקום שהיא דבוקה בדופן, מדובר שהיה הנקב בְּמָקוֹם
69 רְבִיתָא [גידולה] של הריאה עם הדופן, שבמקום שהריאה והדופן
70 דבוקים יחד תמיד, אין נקב מטריף, לפי סתימת הדופן מועילה
71 מאחר שלא יפרדו זה מזה, אולם הֲבָא [כאן], שהטריף רב נחמן נקב
72 בריאה במקום שהיא דבוקה לדופן, מדובר שהיה הנקב שְׁלֵל בְּמָקוֹם
73 רְבִיתָא [גידולה] של הריאה עם הדופן, שאירע ונדבקה לדופן
74 במקום שאינה סמוכה לו בדרך כלל, וסתימה זו אינה מועילה לפי
75 שחיבורם זה לזה עשוי להתפרק.
76 הגמרא מבארת היכן הוא מקום זה. מבררת הגמרא: וְהִיכָן [והיכן]
77 הוא מְקוֹם רְבִיתָא [גידולה], כלומר, היכן הריאה סמוכה תמיד
78 לדופן, שאין נקב מטריף שם לפי שהדופן סותמתה. אומרת הגמרא:
79 במקום חֵיתוּכֵי דְאֻנְי - חיתוכי האונות של הריאה, והוא במקום
80 הסמוך לצואר, ששם היא סמוכה תמיד לדופן, שאילו כנגד האומות
81 אינה סמוכה לה, ואם ניקבה שם אין סתימת הדופן מועילה שלא
82 להטריפה.
83 הגמרא דנה בדינו השני של רב נחמן, בנקב שבריאה שהדופן
84 סותמתה: גּוֹפָא - נשוב לעצם דברי רב נחמן ונבארם, אָמַר רב יוסף
85 בַּר מְנַיִמִי אָמַר רב נְחֻמָּן, רִיאה שֶׁנִּקְבָּה וְדוֹפֵן הבהמה כותמתה
86 במקום הנקב, בְּשָׂרָה.
87 הגמרא מבארת אימתי נאמר דין זה: אָמַר רְבִינָא, וְהוּא דְקָבִיךְ
88 בְּבִשְׂרָא - לא נאמר היתר זה אלא באופן שהריאה סמוכה ואחוזת
89 בבשר הבהמה שבודפן, בין הצלעות, שבכך סתימה זו סתימה טובה
90 היא, שאינה מתפרקת.
91 הגמרא מביאה משא ומתן בדברי רבינא: אָמַר לִיה רב יוסף לְרִבִּינָא,
92 וְאֵי לֹא קָבִיךְ - ואם אין הריאה סמוכה בבשר, מֵאֵי [מהו] הדין בזה,
93 מְרַפָּה, אֲלֵמָא אֲמַרְיָן [מוכח שאנו נוקטים] כי נְקוּבָה הִיא, כלומר
94 שנחשב הדבר כנקב, אֵי הֲכִי [אם כן] כִּי [כאשר] קָבִיךְ נָמִי - גם
95 כן יש להטריפה מפני שהיא נקובה ושלא תועיל הסתימה לנקב, דִּהָא
96 תְּנַיָא - שהלא שנינו בברייתא, אודות כרות שפכה באדם, נִקְבַּה הַגִּיד
97 פְּסוּל מַלְבּוּא בְּקַהֲל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שׁוֹתֵת וְאִינוּ כַּחַךְ וְאִינוּ מוֹלֵד,
98 נִסְתָּם הַנֶּקֶב בְּשָׂרָה לְבּוּא בְּקַהֲל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹלֵד, וְהוּא פְּסוּל
99 שֶׁחֻזַּר לְהַבְשִׁירוֹ, שאף שכבר נפסל מלבוא בקהל בעת שניקב אף על
100 פי כן חזר והוכשר בעת שנתסם הנקב. ויש לשאול מה שאמרה
101 הברייתא 'וְהוּא', לְמַעוּטֵי מֵאֵי - מה באה למעט בכך, לֹא לְמַעוּטֵי
102 בְּהָאֵי גִּוּוֹנָא - האם לא באה למעט אופן זה, של פסול נקב בבהמה?
103 ולענין כשרותה לאכילה, שרק בניקב הגיד מועילה סתימה לחזור
104 ולהכשיר ואילו בריאה שניקבה אין מועיל מה שחזרה ונסתמה
105 וטריפה היא.
106 דוחה הגמרא: לֹא, אין כוונת הברייתא למעט ריאה שנסתמה בדופן,
107 שזו סתימה מעולה היא, אלא לְמַעוּטֵי קְרוֹם שֶׁעָלָה מִחֻמַּת מִכָּה
108 בְּרִיאה דְאִינוּ קְרוֹם.
109 משא ומתן נוסף בדברי רבינא, אחר שביארה הגמרא בדבריו שנקב
110 הוא אלא שהדופן סותמתה: מִתְקַיֵּף לָהּ רב עוקבא בַּר הִמָּא, אֵילוּ
111 אֵינִיקְבִי [נעשה נקב] בְּדוֹפֵן הבהמה לְהִדָּה - כנגד אותו מקום
112 שניקבה בו הריאה, מֵאֵי [מהו] הדין אופן זה, אם נאמר שְׁמַרְפָּה, כיון
113 ששוב אין הדופן סותמת את הנקב, אם כן לִיתָנִי [שישגה] התנא
114 במשנה בין שאר הטריוטות גם 'נְקוּבַת הַדּוֹפֵן', ובאופן שיש נקב
115 בריאה כנגד נקב זה, שהיא נטרפת בכך.
116 מתרצת הגמרא: וְלִיִּמְעוּטֵיךְ - ולשיתטך, הָא [דין זה] דְאָמַר רב
117 יִצְחָק בַּר יוֹסֵף אָמַר רבִּי יוֹסֵף, מֵרָה שֶׁנִּקְבָּה וְכִבְדָּה כּוֹתֵמְתָהּ
118 באותו מקום כנגד הנקב, בְּשָׂרָה, הלא אף שם אֵילוּ אֵינִיקְבִי [ניקב]
119 המשך בעמוד קלו

1 שְׁלֹפְחִית [והרחם] שְׁלָהּ, בְּשָׂרָה. הַתְּלִיעַ כְּבֵד שְׁלָהּ, וְהָ הִיא מַעֲשָׂה
2 שהתליע כבד של בהמה אחת, וְעָלוּ עֲלֶיהָ כְּנֵי עֲסִיבָה שְׁלֹשָׁה רְגֵלִים
3 לְיָבֵנָה לשאול על כך, אם כשירה היא או טריפה, ובפעמיים
4 הראשונות שעלו לשם עדיין לא הכריעו חכמי יבנה בדבר, וְלָרְגֵל
5 שְׁלִישִׁי עמדו למנין רובו המתירים על האוסרים והתירוה לָהֶם.
6 דין ריאה הדבוקה לדופן הבהמה: אָמַר רב יוסף בַּר מְנַיִמִי אָמַר
7 רב נְחֻמָּן, רִיאה הַסְּמוּכָה [הדבוקה] לְדוֹפֵן, כלומר לצלעות
8 הבהמה. אֵינן חוֹשְׁשִׁין לָהּ לריאה, לומר שהיה בה נקב במקום זה
9 וכשהעלה קרום נדבקה לצלעות, אלא אומרים שהיתה מכה בדופן,
10 וכאשר חיתה והבריאה נדבקה אליה הריאה. אולם אם הַעֲלֵתָה
11 הריאה צְמָחִים [אבעבועות] סביבות אותו מקום בו היא סמוכה
12 לדופן, ונמצא שיש ריעותא [מקום חשש] בריאה שאינה כתיקונה,
13 חוֹשְׁשִׁין לָהּ שְׂמָא יהיה בה נקב ומפני המכה נדבקה לצלעות.
14 הגמרא מביאה דעה חולקת: מַר הַיּוֹדֵה מִשְׁמִיָּה דְאֵבִימֵי אָמַר, אַחַד
15 זֶה וְאַחַד זֶה, בין אם העלתה צמחים ובין אם לא העלתה צמחים,
16 חוֹשְׁשִׁין לָהּ שְׂמָא יהיה בה נקב.
17 הגמרא מבארת כיצד באופן שחוששים לנקב, ניתן לבדוק מדוע היא
18 דבוקה בדופן. אומרת הגמרא: הִיכִי עֲבָדִינָן - כיצד בודקים אם אכן
19 היה בריאה נקב ולכן נדבקה לדופן או שרק מכה בדופן גרמה זאת,
20 אָמַר רְבִינָא, רְבִינָא בַּר שְׁכָא אֲסָבְרָה [ביאר] לִי, מֵייתִינָן סְבִינָא
21 דְחֵלִישׁ פְּוִימֵי - מביאים סכין מיוחד היטב החותר יפה, וּמְפָרְקִינָן
22 לָהּ - ומפרידים את הריאה מן הדופן ומתבוננים באותו מקום שבדופן,
23 אֵי אֵיבָא רִיעוּתָא [אם יש מכה] בְּדוֹפֵן, תְּלִינָן בְּתַר דוֹפֵן - תולים
24 את מה שדבקה הריאה בדופן באותה ריעותא שיש בדופן, וְאֵי לֹא
25 נמצאה שם מכה, מוכח שִׁמְחַמַּת רִיאה הִיא מה שנדבקה לדופן,
26 וּמְרַפָּה, לפי שמוכח שהיה בה נקב ומחמתו נדבקה, וְאֵי עַל גַּב דְּלֹא
27 קָא מְפָא זֵיקָא - ואף שנבדקה הריאה ואין יוצא ממנה האויר
28 באותו מקום, לפי שאפשר שהיה שם נקב והעלה קרום, ואינו מועיל
29 להחשב כסתימה, כאמור בעמוד זה להלן.
30 דין נוסף בענין זה: רב נְחֻמָּן בְּרִיה דְּרב יוסף, בְּרִיק לָהּ - בודק היה
31 את הריאה, לאחר שהפרידה מן הדופן ממצאו בו מכה, בְּפִשְׁוִירי -
32 במים פושרים, שהיה מנפחה בתוך קערת מים לבדוק אם יש בה נקב,
33 כאמור לעיל (מז) אודות דרך בדיקת ריאה. כלומר, שלא היה רב
34 נחמיה סומך על כך שיש ריעותא בדופן, אלא גם היה בודק את
35 הריאה עצמה, שמא יתברר שגם בה יש נקב.
36 הגמרא דנה באמור לעיל אודות רב נחמיה, אם אכן הוא שייך לענין
37 מכה בדופן: אָמַר לִיה מַר וּמְרָא בְּרִיה דְּרב הוּנָא בְּרִיה דְּרב פְּפִי
38 לְרִבִּינָא, הָא [מעשה זה] דְּרב נְחֻמָּן בְּרִיה דְּרב יוסף שהיה בודק
39 את הריאה בפורשים, אֲתוּן אֵהָא מְתִינִיתוּ לָהּ - האם שניתם שהיה
40 עושה כן בחשש טרפות של ריאה הסמוכה בדופן אחר שהופרדה
41 ממנו ונמצאה בו מכה, אֲנִין אֲדַרְבָּא מְתִינִין לָהּ - אנו שנינו שהיה
42 עושה כן בחשש טרפות אחר שדירב בה רב, דְאָמַר רְבִינָא, הִנֵּי תַרְתִּי
43 אוֹיְנִי דְרִיאה - אלו שותי אונות הריאה, דְּסָרְכִין לְהִדָּדִי - שהן דבוקות
44 זו לזו [כלומר שיש סירכא ביניהן], לִית לָהּ [אין להן] בְּדִיקוּתָא
45 לְאֲבִשְׁוִירי - בדיקה שתוכיח שאין שם נקב ושתכשיר את הבהמה,
46 אלא טריפה היא, משום שסירכא מעידה על נקב באותו מקום. על
47 אופן זה, שהיתה סירכא מאונא לאונא, שנינו שְׂרָב נְחֻמָּן בְּרִיה דְּרב
48 יוסף בְּרִיק לָהּ בְּפִשְׁוִירי - בודק היה את מקום הסירכות במים
49 פושרים, ואם לא מצא שם נקב היה מכשיר את הבהמה.
50 הגמרא דוחה את דברי רבינא שרב נחמיה בריה דרב יוסף נהג כן
51 באופן של סירכות בין האונות: מִתְקַיֵּף לָהּ רב אֲשִׁי, הֵאֵי מֵאֵי - מהו
52 פירושם של דברים אלו שלא ניתנו להיאמר כלל, בְּשִׁלְמָא הָבָא -
53 מובן הדבר כאן, בריאה הסמוכה לדופן, שהיה בודק את הריאה
54 בפורשים, שאם לא נמצא בה נקב תְּלִינָן [תולים] בְּדוֹפֵן שמחמתה
55 דבקה בה הריאה, ובריאה עצמה אין נקב, וּבְשָׂרָה הבהמה, אֲכָל
56 הֲתָם [שם] באופן שהיו שתי אונות סרוכות זה לזה, מה מועילה
57 הבדיקה, הלא סירכא זו באה מחמת מכה, אֵי הֵאֵי נְקִיב [אם אונא
58 זו ניקבה] מְרַפָּה וְאֵי הֵאֵי נְקִיב [ואם אונא זו ניקבה] מְרַפָּה, ואם
59 לא נמצא בה נקב הרי זה משום שעלה בה קרום וסתמה.

המשך ביאור למס' חולין ליום שבת קודש עמ' א

23 מעשה בענין זה: רבי יצחק בר יוסף הוה קאזיל ו-היה הולך בתריה
 24 ו-אחריו דרבי ירמיה בשוקא דמבחי ו-בשוק הטבחים, הוזהו
 25 להנהך דקנימין צמחי צמחי - ראה רבי יצחק בן יוסף את הריאות
 26 הנמכרות שם ויש בהן אבעבועות רבות, אמר ליה ו-לו לרבי ירמיה,
 27 לא פעי מר אומצא - האם אין צריך מר לקנות חתיכת בשר. ושאלו
 28 כן, לפי שרצה לראות אם מכשיר הוא ריאות אלו. אמר ליה רבי
 29 ירמיה לרבי יצחק בר יוסף, לית לי פריטי - אין לי פרוטות בכדי
 30 לשלם עבור הבשר. רבי ירמיה דחהו בכך, משום שלא רצה לגלות
 31 לו דעתו בדבר. אמר ליה רבי יצחק בר יוסף לרבי ירמיה, אקפן אנא
 32 - אוכל לעשות שתקנה בהקפה, משום שהטבחים יאמינו לי שישולם
 33 להם בזמן אחר. אמר ליה רבי ירמיה לרבי יצחק בר יוסף, מה אעביד
 34 לך - מה אעשה לך, רואה אני שאיני יכול להשטמ מלומר לך דעתך,
 35 ובכן אומר לך דכי אתו ו-שכאשר באו לשאול על ריאה שיש בה
 36 צמחים לקמיה ו-לפניו דרבי יוחנן, משדר להו לקמיה - היה
 37 שולחם לשאול לפניו דרבי יהודה פרי שמעון, דמורי ו-שהיה
 38 מורה פה משמיה ו-משמו דרבי אלעזר פרי שמעון להיתירא
 39 ו-להתיר, וליה לא סבירא ליה - אולם רבי יוחנן עצמו לא סבר שיש
 40 להתיר, אלא שלא הורה לאיסור לפי שלא שמע זאת מרבו. ולכך
 41 איני רוצה לקנות ריאות אלו, משום דעתו של רבי יוחנן שראוי
 42 להתיר.
 43 מעשים נוספים בענין זה: אמר רבא, כי הוה מסנינן ו-כאשר היינו
 44 פוסעים בתריה ו-אחריו דרב נחמן בשוקא

1 כבד להרה - כנגד אותו מקום שניקבה בו המרה, מאי ו-מהו הדין
 2 בזה, הלא היא טרפה, אם כן ליתני ו-שישנה התנא במשנה בין
 3 שאר הטרפות גם נקובת הכבד, ובאופן שיש נקב במרה כנגד נקב
 4 זה, שהיא נטרפת בכך. אלא מה תאמר ליישב זאת, שכי ו-כאשר
 5 ניקבה נקב דלאו מיניה מיטרפא - שלא מחמת הנקב עצמו נטרפת
 6 אלא מחמת דבר אחר, שלא נקב הכבד מטריפה אלא הנקב במרה
 7 שכנגדו, לא קתני - לא שנה התנא במשנה טריפה זו, שאינה מחמת
 8 הכבד עצמו, הלא נמי - כך גם תאמר ליישב את קושיתך, מדוע לא
 9 שנה התנא ונקובת הדופן ובאופן שיש נקב בריאה כנגד הנקב
 10 שבדופן, כיון דלאו מיניה מיטרפא - שלא מנקב זה שבדופן היא
 11 נטרפת אלא מהנקב שבריאה שכנגדו, לא קתני - לא שנה התנא
 12 במשנה טריפה זו, שאינה מחמת הדופן עצמה.
 13 דיני ריאה שיש בה אבעבועות: פעה מיניה ו-שאלו רפה בר בר
 14 חנה משמואל, העלתה הריאה צמחין ו-אבעבועות, מהו דינה.
 15 אמר ליה ו-לו שמואל לרבה בר בר חנה, פשרה. אמר ליה רבה בר
 16 בר חנה לשמואל, אף אני אומר כן שהיא כשירה, אלא
 17 שחתלמדיים מודנזין ו-מגמגמים פדבר, ודעתם שיש להטריפה,
 18 דאמר רב מתנא, מליא ו-מלאה מוגלא טרפה, מלאה מים זכים,
 19 פשרה, ואבעבועות בריאה מלאות מוגלה הן ויש להטריפן. אמר
 20 ליה שמואל לרבה בר בר חנה, תהיא - דין זה של רב מתנא, פכוליא
 21 אתמר ו-נאמר, ואילו בריאה אף אבעבועה מלאה מוגלה אינה
 22 מטריפה אותה.

60 שהיא שלימה, והלכך אמרו שבאה דרך קנה הנשימה ולא ניקבה
61 הריאה כלל, אולם אָנָן [אנן] שלא ראינו את הריאה, מֵאִיּוּהַ מַעֵם
62 נִבְשֵׁר אוֹתָהּ, דְלִמָּא אִי הוּהּ רִיאַה קִמְן מִיִּנְקְבָה – שְׂמָא אִם הִיתָה
63 הריאה לפנינו כשהיא שלימה, היינו רואים שיש בה נקב, שעל פי
64 הרוב היא נכנסת דרך הוושט והמעיים וניקבה אותם ואת הריאה
65 ונכנסה לתוך הריאה, ונטרפת משום ניקבה הריאה.
66 הגמרא דנה בדברי רבי אמי. מקשה הגמרא: רבי אמי אמר שכיון
67 שאין הריאה שלימה לפנינו איננו יכולים להכשירה, שְׂמָא הִיא בַּה
68 נִקְבָּה, ויש לדייק בדבריו, מֵעָמָא דְלִיתָא – טַעַם הדבר הוא משום
69 שאינה לפנינו, הָא אִיתָא וְלֹא מִיִּנְקְבָה – אבל אם היתה באה שלימה
70 לפנינו והיינו רואים שאין בה נקב, בְּשֵׁרָה הִיתָה, וקשה, וְהָאִמְרָא
71 [והרי אמר] רַב נְחֻמִּי, הָאִי סִמְפּוֹנָא דְרִיאַה דְאִינְקִיב – סמפון זה
72 של הריאה שניקב, מְרַפָּה הִיא, וכיון שמוחצו זה לא נמצא בסמפון אלא
73 בריאה עצמה, על כרחך שניקבה אותו ויצאה אל בשר הריאה,
74 ונמצא שניקב הסמפון ויש להטריפה. מתרצת הגמרא: הִתְוַא [אותו]
75 שאמר רב נחמן שנקב בסמפון מטריף, לא בנקב לריאה נאמר אלא
76 בנקב לְחִבְרֵי דְאִתְמַר [ונאמר], שאם ניקב במקום שמתפצל מחבירו,
77 ודופן חבירו קשה היא, נקב הוא, שאין שם בשר שיגן עליו, אבל אם
78 ניקב לבשר הריאה, אין זה נחשב נקב, שבשר הריאה רך הוא ומגן
79 עליו וסותמו.
80 מקשה הגמרא: וְהָאִמְרָא [והלא אמר] רַב נְחֻמִּי, הָאִי הִדְרִיא
81 [מעיים] אלו הסובבים בעיגול [דְבִנְקָא] [את שומן המעיים],
82 דְאִינְקִיב לְחִדְרֵי הַכְּרִיָּה – שניקב המעי לכיוון חבירו שלצידו, מִגִּין
83 עֲלֵיהּ – מגן האחד על חבירו. וקשה, שכשם שכאן מגן חבירו עליו, כן
84 יגן סמפון הריאה על חבירו שלצידו שניקב אליו. מתרצת הגמרא:
85 אִמְרָא רַב אֲשֵׁי, הָאִם מְרַפּוֹת קָא מְרַמֵּי לְחִדְרֵי [הנך מודמה זו לזו],
86 בתמיה, הֲלֹא אִין אִוְמְרִין בְּמְרַפּוֹת זו דְרַמָּה לְזוּ ללמוד אודות
87 טרפות אחת מטרפות אחרת, וראיה לדבר, שְׁהִרֵי מְצִינוּ שְׁחוֹתְכָה
88 לבהמה [לבשר רגליה] מִכָּאֵן – למטה, במקום צומת הגידין, במקום
89 הרחוק מבטנה, וּמִתְּתָהּ, אִף שֶׁלֹּא נחתך העצם, ואילו חוֹתְכָה מִכָּאֵן,
90 למעלה מצומת הגידין, וְחִתָּהּ, כל שלא נשבר העצם, אִף שֶׁהוּא קָרוֹב
91 יותר לבטנה. ואף כאן אין ללמוד מסתימת נקב בני מעיים אלו
92 לסתימת נקב הסמפון, שיתכן שבהדורא דכנתא סותם מעי אחד את
93 חבירו, ואילו בסמפונות הריאה אין סמפון סותם את חבירו אלא שומן
94 הכנתא בלבד.
95 מעשה נוסף בענין זה: הִתְוַא מְחִטָּא דְאִישְׁתְּכָה בְּסִמְפּוֹנָא רַבָּה
96 דְרִיאַה – מעשה שהיה במחט שנמצאה בסמפון הגדול של הריאה.
97 אֲתִיּוּהָ לְקַמְיָה דְרַבְּנָן טְרוּפָא – הביאורה לפני החכמים המטריפים
98 במחט שנמצאת בריאה, והם ריש לקיש ורבי מני בר פטיש ורבי
99 שמעון בן אליקים, וְלֹא אִמְרוּ בָּהּ לֹא אִיסוּר וְלֹא הִיתָר. מבארת
100 הגמרא: הִיתָר לֹא אִמְרֵי בָּהּ, בְּשִׁמְעֵתִיּוּהוּ – כפי ההלכה שפסקו,
101 שמוחזקים ריעותא מטסק, שחוששים שכן נכנסה דרך הוושט ונקבה
102 את הכרס ואי את המעיים ונכנסה דרכם לריאה, אִף שֶׁאִין רואים נקב
103 לפנינו, ואין להתירה כיון שיתכן שהיא נקובת הריאה. אִיסוּר נִמְי
104 [גם כן] לֹא אִמְרֵי בָּהּ, משום שפִּינֵן דְבְּסִמְפּוֹנָא רַבָּה אִישְׁתְּכָה –
105 שנמצאה בסמפון הגדול, אִימָא סִמְפּוֹנָא נִקְטָא וְאִתָּא – יש יסוד גדול
106 לומר שבאה דרך קנה הנשימה דווקא, ועל כן היא נמצאת שם, שאם
107 לא כן כיצד אירע שנקבה את הריאה והגיעה לסמפון זה.
108 מעשה אודות מחט שנמצאה בכבד: הִתְוַא מְחִטָּא דְאִישְׁתְּכָה
109 בְּחִתְּכָה דְכַבְּדָא – מעשה שהיה במחט שנמצאה בחתיכת כבד,
110 כאשר חציה בתוכו וחציה מחוצה לו, סְבַר מַר בְּרִיָּה [בנו] דְרַב
111 יוֹסֵף לְמִימְרָפָה [להטריפה]. אִמְרָא לִיה [לו] רַב אֲשֵׁי מַר בְּרִיה
112 דרב יוסף, אִילוּ אִשְׁתְּכָה בְּכַבְּדָא בְּחָאִי גּוֹנָא הוּהּ מְרַיָּר מַר – אילו
113 היה כן בבשר, שהיתה נמצאת בו מחט, האם גם אז היה מר מטריף
114 את הבהמה. כלומר, מה בכך שיש מחט בכבד, וכי נקובת הכבד
115 טריפה היא.
116 אִלָּא אִמְרָא רַב אֲשֵׁי, הוֹינָא – רואים אנו את המחט, אִי קוּפָא לְכַר –
117 אם ראש המחט [הצד שהיא נקובה בו], הוא בחלל הבהמה מחוץ
118 לכבד, וצידה החד הוא בתוך הכבד, נְקוּבֵי נְקוּבֵי וְאִתָּא – ודאי

1 דְנִלְדָּא [בשוק הרצענים] וְאִמְרֵי לָהּ בְּשׁוּקָא דְרַבְּנָן – ויש שאמרו
2 שהיה מעשה זה בשוק החכמים, הוּוּ [ו-ראה] שם רב נחמן שמוכרים
3 הֶנֶךְ דְרַבְּנָן בְּנֵי בְנֵי – ריאות אלו שיש בהן צמחים גדולים ככדים,
4 וְלֹא אִמְרָא לָהּ [להם] לטבחים על כך וְלֹא מִיָּד [ולא כלום].
5 רַבִּי אֲמִי וְרַבִּי אֲסִי הוּוּ חֲלָפִי [היו עוברים] בְּשׁוּקָא דְעִיר מְכַרְיָא,
6 הוּוּ [ראו] שם שמוכרים הֶנֶךְ דְרַבְּנָנֵי מִיָּד – ריאות שיש בהם
7 צמחים גדולים מאוד והם קשים כסלע, וְלֹא אִמְרֵי לָהּ לטבחים על
8 כך וְלֹא מִיָּד [ולא כלום].
9 מחלוקת אודות מחט שנמצאה בריאה: אִתְמַר – נאמר בבית המדרש
10 דין זה, מַחֲטָא שְׂנִמְצָאָה בְּבֶשֶׂר הִרִיאַה, אולם הריאה אינה נקובה ואין
11 האויר יוצא הימנה, נחלקו בדבר, רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי חֲנִינָא
12 מְכַשְׁרֵי [מכשירים את הבהמה], רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְרַבִּי מְנַי בַּר
13 פְּטִישׁ וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיָּקִים מְרַפֵּי [מטריפים אותה].
14 הגמרא מבארת את טעמי המחלוקת. אומרת הגמרא: לִימָא בְּהָא
15 קְמִיפְלִגֵּי – שְׂמָא נאמר שבכך הם חולקים, בדין חסרון בשר הריאה
16 הנגרם על ידי המחט, שהמחט שהיא ברזל, כאשר היא שוהה בריאה
17 היא אוכלת את בשר הריאה שסביבותיה והוא נחסר והולך, דְמַר
18 סְבַר – הסוברים שהבהמה טריפה, דעתם היא שחֲסָרוֹן מְכַפְּנִים
19 שְׂמִיָּה [נחשב] חֲסָרוֹן, והיא נטרפת בכך, וּמַר סְבַר – הסוברים שהיא
20 כשירה, דעתם היא שחֲסָרוֹן מְכַפְּנִים לֹא שְׂמִיָּה [אינו נחשב] חֲסָרוֹן,
21 ואינה נטרפת על ידו.
22 דוחה הגמרא: לֹא, אפשר לפרש דְבּוּלֵי עֲלָמָא – שהכל מודים
23 שחֲסָרוֹן מְכַפְּנִים לֹא שְׂמִיָּה חֲסָרוֹן, ואין להטריפה מחמת חסרון
24 בשר הריאה, וְהָכָא בְּהָא קְמִיפְלִגֵּי – וכאן בכך נחלקו, בנידון כיצד
25 הגיעה המחט לריאה, אם היה זה דרך נקב בריאה או לא, מַר סְבַר
26 – הסוברים שהיא כשירה, דעתם היא שסִמְפּוֹנָא נִקְטָא וְאִתָּא –
27 שהמחט נכנסה ובאה לריאה דרך קנה הנשימה, ואף שאין דרך הקנה
28 לבלוע, על כרחך יש לומר שכך היה כיון שאין אנו רואים נקב בושט,
29 ונמצא שלא ניקבה הריאה, והיא כשרה. וּמַר סְבַר – הסוברים שהיא
30 טריפה, דעתם היא שכיון שאין דרך הקנה לבלוע, על כרחך תאמר
31 שניקבו נְקִיב וְאִתָּא – ניקבה המחט את המעיים [אליהם הגיעה
32 מהוושט] וניקבה את הריאה כנגדם ובאה ונכנסה לתוכה, וטריפה
33 היא.
34 מעשה בענין זה: הִתְוַא מְחִטָּא דְאִישְׁתְּכָה בְּחִתְּכָה דְרִיאַה – אותה
35 מחט שנמצאה באחת מחתיכות הריאה [שכבר נחתכה הריאה
36 ולאחר מכן נמצאה בה מחט], אֲתִיּוּהָ לְקַמְיָה [הביאורה לפניו] דְרַבִּי
37 אֲמִי, סְבַר לְאִשְׁשׁוּיָהּ [דעתו היתה שיש להכשירה] משום שסבר
38 שהמחט באה דרך קנה הנשימה ולא דרך נקב, ואף שהיא אוכלת
39 ומכלה מבשר הריאה, אין היא נטרפת בכך, משום שחֲסָרוֹן מְכַפְּנִים
40 לאו שְׂמִיָּה חֲסָרוֹן, אולם אֲתִיּוּבִיהּ [הקשה לו] רַבִּי יְרֵמְיָה וְאִתִּימָא
41 [ויש אומרים] שהקשה זאת רַבִּי זְרִיקָא לרבי אמי, שנינו במשנה
42 (מב) בין טריפות, הִרִיאַה שְׂנִינְקָבָה או שְׁחַסְרָה, מֵאִי [מה היא]
43 הכוונה במשנה באומרה 'חֲסָרָה', [אם נאמר] שהכוונה
44 היא שחסרה מִכַּחֲוִין, הִינֵנו [הרי זהו ממש] 'עִיקְבָה', אִלָּא לָאו –
45 האם אין הכוונה במשנה שחסרה מְכַפְּנִים, וְשִׁמְעַת מִינָה שחֲסָרוֹן
46 מְכַפְּנִים שְׂמִיָּה [נחשב] חֲסָרוֹן, ולפיכך יש להטריף ריאה זו שנמצא
47 בה מחט משום שהמחט מחסירה בבשר הריאה, והיא נטרפת בכך.
48 ונמנע רבי אמי ולא הכשירה.
49 הִדְרֵי שְׁדְרוּהָ לְקַמְיָה – חזרו ושלחו שאלה זו לפניו דְרַבִּי יִצְחָק נִפְחָא,
50 סְבַר לְאִשְׁשׁוּרָה, אֲתִיּוּבִיהּ רַבִּי יְרֵמְיָה וְאִתִּימָא רַבִּי זְרִיקָא, את
51 הקושיא הנ"ל, ששנינו במשנה הריאה שְׂנִינְקָבָה או שְׁחַסְרָה, מֵאִי
52 'חֲסָרָה', אִילִימָא שחסרה מִכַּחֲוִין, הִינֵנו 'עִיקְבָה', אִלָּא לָאו שחסרה
53 מְכַפְּנִים, וְשִׁמְעַת מִינָה שחֲסָרוֹן מְכַפְּנִים שְׂמִיָּה חֲסָרוֹן, והיא טריפה
54 משום שחסר בבשר הריאה. ונמנע רבי יצחק נפחא ולא הכשירה.
55 הִדְרֵי שְׁדְרוּהָ לְקַמְיָה – חזרו ושלחו שאלה זו שוב לפניו דְרַבִּי אֲמִי,
56 וְרַפְּפָה [והטריפה]. אִמְרֵי לִיה [אמרו לו], וְהָא רַבְּנָן מְכַשְׁרֵי –
57 והלא כמה חכמים, והם רבי יוחנן ורבי אלעזר ורבי חנינא, הכשירה,
58 כאמור לעיל בראש העמוד. אִמְרָא לָהּ, הֵן הַכְּשִׁירוּ מִפְּנֵי שְׂוִידְעִים
59 מֵאִיּוּהַ מַעֵם הַכְּשִׁירוּ, שכיון שבאה כל הריאה לפנינו, רואים היו

המשך ביאור למס' חולין ליום שבת קודש עמ' ב

9 לנקוב בשר משני צידיה, בין מצידה החד ובין מצד ראשה, לא שָׁנָא
10 [בין] אם קוֹפָא לְגִיזוּ – ראשה פונה אל פנים הכבד, ולא שָׁנָא [בין]
11 אם קוֹפָא לְבָר – ראשה פונה לכיוון חלל הגוף, בכל אופן שהוא
12 טריפה, לפי שיש לומר שְׁנֵקוּבֵי נְקִיב וְאֶתָּא – ניקבה את המעיים
13 ובאה לכבד.
14 הגמרא דנה בדברי רב אשי. מקשה הגמרא: וּמָא שָׁנָא – במה שונה
15 מחט שנמצאת בכבד קָמָה ששנינו בברייתא (להלן ג.) אודות מְחַט
16 שְׁנֵמְצָאָת [שנמצאה]

1 שהגיעה אל הכבד מחוצה לו, שנכנסה דרך הוושט למעיים, ונקבה
2 את המעיים ויצאה אל הכבד, ועל כן היא טריפה. ואילו אֵי קוֹפָא
3 לְגִיזוּ – אם צד ראש המחט הוא בתוך הכבד וצד חודה מחוצה לו
4 בחלל הגוף, כְּמַפְּוֹנָא נְקִיב וְאֶתָּא – ודאי שבאה דרך הקנה וניקבתו
5 ויצאה אל הכבד, והרי היא כשירה.
6 וְהִנֵּי מִיָּלִי – וכל זה שאמרנו שיש חילוק בין אם ראשה פונה לחלל
7 הגוף או שראשה פונה אל תוך הכבד, בְּאֵלֵימְתָּא – במחט עבה, שאין
8 יכולה לנקוב מצד ראשה, אֶכְּלָ קְטִינְתָּא – במחט דקה, שיכולה